

О. Ю. Гаврик,
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9816-0253>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.20.74

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

О. Havryk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting
and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University

IMPROVEMENT OF THE INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT SYSTEM OF FARMS

Сучасну життєдіяльність людини практично неможливо уявити без використання будь-яких інформаційних ресурсів, які охоплюють всі економічні відносини, включаючи виробництво, розподіл, обмін та споживання різних благ. У цій системі задіяно і таку важливу галузь, як сільське господарство.

Для вирішення проблеми обміну інформацією та комунікації між фермерами та іншими учасниками ринку сільськогосподарської продукції необхідно створити нову платформу, яка допоможе фермерам виявити свої потреби та запити, а також отримувати швидкий зворотний зв'язок та підтримку. Важливо враховувати думки та переваги фермерського співтовариства та розвивати ефективні канали збуту сільськогосподарської продукції. Ці питання є актуальними не лише в Україні, а й в інших країнах світу.

Система має бути здатна аналізувати дані та пропонувати найбільш підходящі рекомендації фермерам, враховуючи їх індивідуальні потреби та обмеження. Це може призвести до підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності фермерів, а також покращення стійкості та екологічності відповідальності сільського господарства. Створення такого ресурсу дозволить фермерам отримувати надійну та якісну підтримку, засновану на наукових даних, та підвищувати свою професійну ефективність.

Узагальнюючи проблематику досліджень, ми пропонуємо проект цифрової інформаційно-аналітичної підтримки та популяризації регіонального фермерства на сільських теренах Київської області. Розроблена модель соціально-економічного аналізу стану фермерських господарств у регіоні дозволила сформулювати технічне завдання розробки інтерактивної цифрової бази даних, що характеризує фермерські господарства у структурі агропромислового комплексу регіону. На підставі класичного трьохетапного підходу до розробки БД було здійснено розробку концептуальної, логічної та фізичної моделей бази даних.

Як свідчить досвід передових зарубіжних країн, інформаційне обслуговування аграрної сфери є дієвим фактором інтенсивного розвитку та підвищення ефективності сільського господарства та пов'язаних із ним галузей. Прямим наслідком недостатнього обліку цього найважливішого чинника є відставання розвитку аграрного сектора. Запропоновані напрями інформаційного забезпечення стають об'єктивно необхідними для подальшого розвитку та вдосконалення всієї структури управління в сільському господарстві країни. Усе це сприяє створенню умов сталого розвитку сільських територій, прискоренню темпи зростання обсягів сільськогосподарського виробництва з урахуванням підвищення його конкурентоспроможності.

It is almost impossible to imagine modern human activity without using any information resources that cover economic relations, including the production, distribution, exchange and consumption of various goods. This system also involves such an important industry as agriculture.

It is necessary to create a new platform between farmers and other agricultural market participants to address the problem of information exchange and communication that could help farmers to identify their needs and demands and receive support and quick feedback. It is especially good to hear the viewpoint of the farming community and develop effective marketing channels for agricultural products. These issues are relevant not only in Ukraine, but also in other countries of the world.

The system should be able to analyze data and offer the most appropriate recommendations to farmers, taking into account their individual needs and constraints. This could improve efficiency of the production and economic activities of farmers, as well as an improvement in the sustainability and environmental responsibility of agriculture. The creation of such a resource will allow farmers to receive reliable and high-quality support based on scientific data and increase their professional efficiency.

Summarizing the research perspective, we offer digital information and analytical support project and promotion of regional farming in rural areas of the Kyiv region. The developed model of socio-economic analysis of farms in the region made it possible to formulate the technical task of developing an interactive digital database characterizing farms in the structure of the agro-industrial complex of the region. Conceptual, logical and physical database models were developed based on the classic three-stage approach to database development.

Experience of advanced countries indicates that agricultural information service is a powerful factor of intensive development and improving agricultural efficiency and related industries. The direct result of insufficient accounting of this most important factor is the development lag of agricultural sector. The proposed directions of the informative providing become objectively necessary for the further development and improvement of the entire management structure in the country's agriculture. All this contributes to the creation of sustainable development conditions of rural areas, the acceleration of agricultural production growth with the consideration of the increase in its competitiveness.

Ключові слова: фермерське господарство, інформація, інформатизація, дорадча служба, виробничо-господарська діяльність.

Key words: farming, information, informatization, advisory service, production and economic activity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасну життєдіяльність людини практично неможливо уявити без використання будь-яких інформаційних ресурсів, які охоплюють всі економічні відносини, включаючи виробництво, розподіл, обмін та споживання різних благ. У цій системі задіяно і таку важливу галузь, як сільське господарство.

Це одна з найбільш складних сфер людської діяльності, оскільки вона забезпечує населення продуктами харчування рослинного та тваринного походження. Але результати проведеної роботи, зокрема обробіток ґрунту, залежать не лише від природно-кліматичних умов, а також і від застосовуваних технологій, оснащеності матеріально-технічної бази, фінансової стійкості підприємств аграрного сектору України. Велика кількість господарств корпоративного сектору аграрної економіки, що належать до малих форм господарювання, не здатні без підтримки органів влади та місцевого самоврядування чи інвесторів ефективно функціонувати, тому на практиці реалізуються програми, спрямовані на покращення добробуту та підтримку фермерів та інших суб'єктів аграрного бізнесу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми обліку господарської діяльності фермерських господарств було розкрито в наукових дослідженнях науковців, як: П.І. Гайдучкий, М.Я. Де-

м'яненко, Г.Г. Кірейцев, М.Ф. Кропивко, В.М. Жук, В.Б. Моссаковський, В.А. Дерій, М.Ф. Огійчук.

Системні дослідження з питань розвитку інформаційно-консультативного забезпечення висвітлені в працях таких відомих вітчизняних і зарубіжних науковців, як: О.М. Бородіна, С.А. Володіна, В.А. Галич, В.В. Дерлеменко, В.В. Зіновчук, Т.П. Кальна-Дубінюк, Л.М. Левківська, О.В. Чаянов, Р.М. Шмідт та ін.

Проте, зміни умов господарювання вимагають перегляду підходів до удосконалення системи інформаційно-консультативного забезпечення діяльності фермерських господарств.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

На основі узагальнення досліджень науковців та практичної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в сфері аграрного бізнесу запропонувати практичні рекомендації щодо удосконалення системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності фермерських господарств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Нині більшість фермерів мають і використовують у господарській діяльності комп'ютери. Разом з тим, оцінюючи нерозвиненість виробничої інфраструктури в сучасних умовах господарювання в аграрному секторі, мимоволі приходимо до висновку, що ведення ефективної діяльності фермерськими господарствами (ФГ) дуже ускладнене ще й тому, що вони практично неможуть оперативно та своєчасно отримувати та аналізувати

інформацію про передовий досвід ведення виробництва та ринкову кон'юнктуру [1].

Адже саме доступність інформації дозволяє накопичувати знання та є важливим фактором їх реалізації у господарській діяльності з метою зростання ефективності та конкурентоспроможності ринкових суб'єктів.

Для вирішення проблеми обміну інформацією та комунікації між фермерами та іншими учасниками ринку сільськогосподарської продукції необхідно створити нову платформу, яка допоможе фермерам виявити свої потреби та запити, а також отримувати швидкий зворотний зв'язок та підтримку. Важливо враховувати думки та переваги фермерського співтовариства та розвивати ефективні канали збуту сільськогосподарської продукції. Ці питання є актуальними не лише в Україні, а й в інших країнах світу.

Система має бути здатна аналізувати дані та пропонувати найбільш підходящі рекомендації фермерам, враховуючи їх індивідуальні потреби та обмеження. Це може призвести до підвищення продуктивності та прибутковості фермерів, а також покращення стійкості та екологічної відповідальності сільського господарства. Створення такого ресурсу дозволить фермерам отримувати надійну та якісну підтримку, засновану на наукових даних, та підвищувати свою професійну ефективність.

Самоврядні організації фермерів та сільськогосподарські дорадчі служби виконують важливу роль у зниженні роз'єднаності фермерів та забезпеченні необхідною інформаційно-консультаційною, науково-інноваційною, технічною підтримкою. Так, у Китаї діяльність асоціацій фермерських господарств дозволяє підвищувати рівень знань та навичок фермерів у використанні біопестицидів та інших інноваційних методів, що у свою чергу сприяє стійкому розвитку сільського господарства та підвищенню продуктивності. Інформаційно-консультаційні послуги для фермерів мають особливу важливість у таких країнах, як Уганда, де погодні умови можуть суттєво впливати на успішність сільськогосподарських операцій [3]. Доступ до даних про прогноз погоди дозволяє фермерам прийняти усвідомлені рішення про посів, збирання врожаю та інші сільськогосподарські діяльності, ґрунтуючись на очікуваних погодних умовах.

Однією з головних проблем, із якими стикаються фермерські господарства, є нестача кваліфікованих кадрів. Сільське господарство потребує спеціалізованих знань та навичок, і нерідко фермери стикаються з труднощами у пошуку працівників, здатних ефективно виконувати завдання у галузі землеробства, тваринництва чи переробки продукції. Тому розвиток системи професійної освіти та підготовки кадрів є одним із важливих завдань, яке держава ставить перед собою. Ще однією проблемою є доступність логістичних та маркетингових послуг для фермерських господарств. Через невеликий розмір суб'єктів господарювання та нерівномірного розподілу територією виникають труднощі з доставкою та збутом продукції [3]. Для вирішення цієї проблеми потрібна підтримка держави в організації логістичної інфраструктури та пошуку ринків збуту для продуктів фермерських господарств. Крім того, фермерські господарства часто мають труднощі з постачанням об-

ладнанням, ремонтом техніки, закупівлею кормів і добрив. Загалом розвиток фермерського господарства є пріоритетом для влади, оскільки це сприяє сталому розвитку сільських територій та забезпечення продовольчої безпеки країни. Однак вирішення реальних проблем фермерських господарств потребує комплексного підходу та узгодженої дії держави, бізнес-структур та професійних організацій.

Важливо організувати професійні тренінги та навчання для фермерів, щоб вони набули необхідних знань та навичок у сільськогосподарському виробництві, що допоможе підвищити ефективність роботи фермерських господарств та покращити якість виробленої продукції. Юридичне консультування та консультування щодо окремих процесів сільськогосподарського виробництва також має велике значення [4]. Фермери повинні мати доступ до професійних юридичних послуг, щоб правильно оформляти договори, будувати взаємини з постачальниками і покупцями, а також захищати свої інтереси. З іншого боку, формування високоінтелектуальних кадрів є невід'ємною частиною розвитку перспективних напрямів аграрного сектору, особливо в повоєнний період відродження економіки України. Необхідно підтримувати освітні програми, які забезпечуватимуть оновлення знань та навичок фермерів в сільськогосподарському виробництві. Загалом для успішного розвитку фермерського господарства необхідно проводити комплексну роботу з оптимізації організаційних процесів та підвищення професійного рівня фермерів. Тільки таким чином можна забезпечити сталий розвиток сільських територій та покращити добробут членів фермерських господарств.

Аналіз динаміки розвитку фермерських господарств у Київській області, проведений нами у 2021 році, дозволяє зробити висновки, що умови для ефективного їх розвитку обмежені недостатнім рівнем матеріально-технічної бази, нерозвиненою сільською інфраструктурою та проблемами з кадрами. Однак за останні роки було зроблено деякі кроки з боку місцевої та державної влади для підтримки малого бізнесу. Проте програмний підхід та підтримка не призвели до реальних структурних змін та зростання ролі малого бізнесу як суб'єкта економіки та захисника особливого сільського способу життя.

Аналіз розвитку фермерських господарств Київської області свідчить, що у фермерських господарствах виникають складнощі, які перешкоджають їм ефективному конкуруванню із висококонцентрованими сільськогосподарськими підприємствами холдингового типу. Основними проблемами є недостатня кількість кваліфікованих співробітників, обмежений доступ до фінансових та матеріально-технічних ресурсів, а також обмежені можливості для успішної реалізації продукції, що ними виробляється.

Для визначення потреб та запитів фермерських господарств у Київській області ми провели соціологічне дослідження. Отримані результати експертного опитування дають змогу в узагальненому вигляді надати такі соціально-економічні риси, характерні сучасному фермерству України:

— більшість фермерів, які брали участь у опитуванні, є досвідченими аграріями віком від 40 до 50 років.

Такі дані свідчать про високий рівень професійної кваліфікації та соціального статусу представників сучасного селянства у цьому регіоні. Більше половини селян вважають себе членами середнього класу, враховуючи рівень життя у сільській місцевості;

— більшість фермерських господарств у регіоні представляють сімейні господарства, що є основою фермерського руху. Приблизно 60% фермерських господарств базується на праці членів домогосподарства та є сімейними фермами. Основний вид діяльності — рослинництво, зокрема зерновиробництво, що займає близько 87% господарств.

— відповідно до проведеного дослідження, фермери в Київській області мають значні матеріально-технічні ресурси. Майже 89% фермерських господарств є прибутковими. Проте більшість фермерів зазначає, що розвиток їх господарств обмежено несприятливими умовами, включаючи проблеми із законодавством. У світлі цього фермери пропонують конкретні заходи щодо покращення системи підтримки.

Підвищення рівня доступності інформації пов'язане з певними витратами на її обробку, при цьому в умовах ринкових відносин неабияке значення має швидкість реагування [5]. Тому для зростання ефективності використання інформаційних ресурсів особливо важлива наявність таких посередницьких структур, які здійснювали б моніторинг ринкових процесів та ознайомлення фермерів з його результатами. В якості посередників виступають консалтингові агенції та обласна сільськогосподарська дорадча служба, що виконують інформаційні функції в рамках сфери їх статутної діяльності, або інформаційно-консультаційні центри (ІКЦ), створені за ініціативою самих товаровиробників [6]. Необхідність у вирішенні цього питання підтверджується практикою. Так, 24,3% опитаних нами фермерів користуються нині цим інформаційним каналом, частку фермерських господарств у середньому припадає 24,5% загальної кількості консультацій, наданих ІКЦ на рік. Як правило, найбільше зацікавлення викликають питання, пов'язані із рослинництвом (21%), бухгалтерським обліком (14%), тваринництвом (12%). Тенденція до збільшення кількості консультацій для фермерів зберігається вже кілька років.

Опитані фермери вважають за необхідне посилення державної допомоги для сільського господарства. Вони також пропонують забезпечити стабільні та справедливі ціни на сільгосппродукцію, а також знизити вартість матеріально-технічних ресурсів, таких як техніка, пально-мастильних матеріалів, добрива та інше. Можливі також значніші субсидії для закупівлі зазначених ресурсів.

Близько третини фермерів у Київській області висловили свою невпевненість у захисті своїх прав на земельні ділянки. Тому дуже важливо враховувати думки фермерів щодо питань кооперації та прав власності на землю.

Відсутність гарантованого ринку збуту фермерської продукції негативно впливає на ситуацію у сільському господарстві. В основному фермери продають свою продукцію через торгово-посередницьких структур та на переробні підприємства. Фермери висловлюють бажання реалізовувати закладам харчування, які фінан-

суються за рахунок коштів місцевого та державних бюджетів.

Фермерські господарства на Київщині стикаються із серйозними проблемами через недостатню державну підтримку. Особливе невдоволення фермерів викликає процес відбору господарств участі у цільових програмах. Фермери пропонують конкретні зміни у створенні цього процесу. Наприклад, вони пропонують створити спеціальні програми для східних районів області, які зазнають труднощів через міграцію трудового населення, несприятливі природно-кліматичні умови та нерозвинену інфраструктуру. Ці чинники створюють серйозні труднощі ведення та розвитку фермерських господарств.

Фермери вважають, що для ефективної роботи необхідна допомога з боку держави, включаючи забезпечення стабільних та справедливих цін на сільгосппродукцію та субсидування придбання матеріально-технічних ресурсів. Більшість фермерів негативно ставиться до сільськогосподарської кооперації і не бачить можливості приєднання своїх господарств до більших кооперативів. Причинами цього є слабка матеріально-технічна база кооперації, недостатньо розвинена нормативно-правова база та недолік професіоналізму у кадрів.

Думки респондентів щодо майбутнього розвитку вітчизняного фермерства у найближчі 3—5 років є різними. Більшість висловлюють оптимістичні прогнози, але є деякі песимістичні думки. Деякі учасники опитування вважають, що без зміни державної політики щодо фермерського сектора провадження залишиться на тому ж рівні.

Результати експертного опитування свідчать про наявність перспектив розвитку фермерських господарств у Київській області. Однак для реалізації цих перспектив потрібна розробка узгодженої державної політики, яка забезпечить економічну стійкість сільськогосподарських підприємств та підтримку життя у сільській місцевості. Опитування, проведене серед голів фермерських господарств, наголошує на необхідності створення цифрової інформаційно-аналітичної системи підтримки для розвитку фермерства у сільських районах Київської області. Для цього потрібно створити єдину платформу, яка об'єднає інформаційно-аналітичну підтримку та просування фермерства у регіоні. На даний момент відсутня така платформа, тому її технологія стає необхідною.

Необхідно відзначити причини, які нерідко є проблемами для багатьох підприємств, що зумовлюють необхідність отримання регулярної інформаційно-консультаційної підтримки фермерськими господарствами:

- низький рівень володіння загальноосвітніми компетенціями частини фермерів;
- відсутність сільськогосподарської, інженерної, економічної, юридичної освіти у більшості фермерів;
- відсутність у штаті фермерських господарств досвідченого регіону управлінського персоналу;
- необхідність регулярного отримання важливої, актуальної для фермерських господарств інформації;
- необхідність створення єдиного інформаційного поля з метою створення та розвитку професійної підготовки фермерів;

— постійна необхідність суб'єктів господарювання малого аграрного бізнесу в консультаціях з поточних технологічних і технічних питань.

Вищеперераховані обставини, як правило, не є принциповим бар'єром для здійснення фермерської діяльності, але стають перешкодою для досягнення потенційно можливих виробничих (урожайність, молочна продуктивність корів, приріст живої маси) та економічних (прибуток, рентабельність), продуктивність праці, фондодіддача) показників діяльності ФГ [7]. У цій ситуації якісна інформаційно-консультаційна підтримка дозволяє оперативно вирішити абсолютну більшість актуальних організаційно-управлінських завдань фінансово-господарської діяльності фермерських господарств, які потребують регулярного консалтингового супроводу [8]. У зв'язку з цим нами виділені "точки зростання" системи інформаційно-консультаційної (консалтингової) підтримки фермерських господарств Київської області за такими напрямками:

- з технічних питань виробництва та переробки сільськогосподарської продукції;
- з питань отримання грантів та інших форм державної підтримки;
- з питань економіки та права;
- з питань цифрових рішень та інформатизації;
- з питань надання освітньої підтримки;
- з питань надання маркетингової підтримки.

Узагальнюючи проблематику досліджень, ми пропонуємо проект цифрової інформаційно-аналітичної підтримки та популяризації регіонального фермерства на сільських теренах Київської області. Розроблена модель соціально-економічного аналізу стану фермерських господарств у регіоні дозволила сформулювати технічне завдання розробки інтерактивної цифрової бази даних, що характеризує фермерські господарства у структурі агропромислового комплексу регіону. На підставі класичного трьохетапного підходу до розробки БД було здійснено розробку концептуальної, логічної та фізичної моделей бази даних.

Також у ході соціологічного дослідження було виявлено, що існує запит фермерів на консультаційні послуги у різних сферах діяльності: консультації щодо заповнення документації для отримання державних субсидій, кредитування, участі у цільових програмах; проектування та будівництво технологічних ліній з переробки сільськогосподарської продукції; застосування дистанційних засобів у здійсненні контролю за виробничим процесом та ін.

Професійний запит регіональної фермерської спільноти на інформаційно-аналітичні, консультаційні та дослідницькі послуги сприяє розробці цифрового інформаційно-аналітичного ресурсу "Електронний помічник: державна грантова підтримка малих форм господарювання Київської області", що забезпечує алгоритм дій фермера у разі виникнення запитів на державну підтримку регіонального фермера.

Веб-ресурс є частиною інформаційної системи для сільгосптоваровиробників, що дозволяє ознайомити фермерів із формами державної підтримки їхньої діяльності. Програма забезпечує виконання таких функцій:

- інформувати про види та форми державної підтримки сільського господарства у Київській області;

— забезпечити підготовку зацікавлених осіб до подання заявки на отримання гранту;

— здійснювати попередню оцінку заявки за критеріями конкурсного відбору у балах.

Випуск проекту цифрової інформаційно-аналітичної підтримки для фермерів Київської області надасть власникам фермерських господарств різноманітні можливості надання консультацій та інформації. Фермери матимуть змогу отримувати поради з питань державної підтримки, вибору найбільш підходящих рішень для збуту, забезпечення поточного виробництва та визначення ефективних бізнес-партнерів. Доступ до цих можливостей здійснюватиметься через спеціалізований IT-сервіс, який використовуватиме алгоритми для обробки інформаційних запитів. Це своє чергу підвищить економічну стійкість та ефективність фермерських господарств у регіоні. Робота з формування програм інформаційного забезпечення, сприятиме інтегровано та ефективно функціонувати в державній системі інформаційного забезпечення, як на рівні всієї економіки, так і на рівні сільського господарства, тим самим сприятиме зростанню та використанню сучасних інформаційних технологій.

Розвиток інформаційної служби дозволить сільському господарству Київської області:

1. Сприяти створенню сталого розвитку всіх форм власності та господарювання для підвищення їх ефективності.
2. Забезпечити прямий доступ до інформаційних ресурсів фермерів та інших товаровиробників,
3. Сприяти розвитку ринкових відносин у сільській місцевості підвищенню доходів сільського населення. Ці напрями сприяють розширенню програми з інформаційного забезпечення та передбачають вирішення низки завдань у галузі:

— поширення сучасних знань, досягнень науки та передового досвіду у сільському господарстві різними методами (з використанням інформаційних ресурсів, друкованої продукції, виїзних семінарів, демонстраційних дослідів тощо);

— формування та накопичення банку даних сільськогосподарських інформаційних ресурсів, впровадження прикладних комп'ютерних програмних продуктів для підприємств сільського господарства, створення електронних платежів через єдину електронну мережу та надалі її розвитку;

— консультування товаровиробників з організації, управління, економіки, технології виробництва, маркетингу та права;

— надання правової, економічної та методичної допомоги сільським мешканцям з питань організації малого підприємництва та фермерства;

— участь у освоєнні інновацій та передового досвіду, спрямованих на зниження витрат виробництва товаровиробників різних організаційно-правових форм;

— навчання та підвищення кваліфікації професійних кадрів для інформаційно-консультаційних служб у сільському господарстві;

— видання інформаційної продукції: щомісячних інформаційних бюлетенів, цінових оглядів, методичних посібників, брошур, організація тематичних семінарів для сільських товаровиробників, організація демонст-

раційних об'єктів: полів, міні — ферм, та інших заходів у цій галузі;

— розміщення інформаційної продукції в засобах масового друку та Internet порталах.

Впровадження всіх цих пропозицій для ухвалення кращих управлінських рішень потребує високого рівня компетенції сільських товаровиробників.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, головне завдання інформаційного забезпечення полягає в тому, щоб допомогти товаровиробникам та фермерам підвищити рівень компетенції у зазначених галузях знань, створення умов для ефективної взаємодії органів державного управління сільським господарством різних рівнів між собою, так і з товаровиробниками та фермерами на основі широкого впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій. Тому підвищення ефективності та конкурентоспроможності аграрного сектора економіки, особливо в сучасних умовах його розвитку, пов'язано з удосконаленням інформатизації на всіх рівнях управління сільським господарством, можливістю отримання сільськогосподарськими товаровиробниками та фермерами своєчасної якісної та достовірної інформації з питань, що їх цікавлять. Проведена робота дозволить оптимізувати взаємодію із фермерською спільнотою на єдиній інформаційній інтерактивній платформі. Своєчасно відповідати на інформаційно-аналітичні та консультаційні запити фермерської спільноти. Приймати обгрунтовані рішення щодо підтримки діяльності фермерських господарств Київської області.

Як свідчить досвід передових зарубіжних країн, інформаційне обслуговування аграрної сфери є дієвим фактором інтенсивного розвитку та підвищення ефективності сільського господарства та пов'язаних із ним галузей. Прямим наслідком недостатнього обліку цього найважливішого чинника є відставання розвитку аграрного сектора нашої республіки. Запропоновані напрями інформаційного забезпечення стають об'єктивно необхідними для подальшого розвитку та вдосконалення всієї структури управління в сільському господарстві республіки. Усе це сприяє створенню умов сталого розвитку сільських територій, прискоренню темпи зростання обсягів сільськогосподарського виробництва з урахуванням підвищення його конкурентоспроможності.

Література:

1. Сковилас С. М. Аналітичне забезпечення як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, 2019. № 25 (2). С. 123—127.
2. Скрипник С. В. Удосконалення методичного забезпечення облікового процесу фермерських господарств. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. № 2. С. 264—269.
3. Слободян В. Удосконалення організацій бухгалтерського обліку у фермерських господарствах. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2014. № 2. С. 112—116.

4. Кузоваткін В. О., Нечипорук О. В. Інформаційно-консультативне забезпечення облікового процесу фермерських господарств у Житомирській області. Аграрний вісник. 2012. № 16. С. 50—56.

5. Ігнатенко М. М. Формування інформаційної безпеки підприємств і організацій в умовах автоматизації обліку та фінансової звітності. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2017. № 4 (40). С. 84—88.

6. Гнатишин Л., Свиноус І., Протоцька Т. Організація бухгалтерського обліку в умовах інформаційних та комунікаційних технологій. Вісник Львівського національного університету природокористування. Економіка АПК. 2022. № 29. С. 21—25.

7. Свиноус І. В., Гура А. М. Організаційно-економічні засади формування інформаційно-консультативного забезпечення збуту продукції сільськогосподарськими підприємствами. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2017. № 1—2. С. 97—104.

8. Клочан В. В. Організаційно-економічна сутність інформаційно-консультативного забезпечення аграрної сфери. Бізнес-навігатор. 2014. № 1. С. 81—87.

References:

1. Skochylas, S.M. (2019), "Analytical procurement as a source of information for administrative managerial decisions", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 25, pp. 123—127.
 2. Skrypyuk, S.V. (2014), "Improvement of methodological support of the accounting process of farms", *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen*, vol. 2, pp. 264—269.
 3. Slobodian, V. (2014), "Improvement of accounting organizations in farms", *Instytut bukhhalters'koho obliku, kontrol' ta analiz v umovakh hlobalizatsii*, vol. 2, pp. 112—116.
 4. Kuzovatkina, V.O. and Nechiporuk, O.V. (2012), "Informational and advisory provision of the accounting process of farms in the Zhytomyr region", *Ahrosvit*, vol. 16, pp. 50—56.
 5. Ihnatenko, M.M. (2017), "Formation of information security of enterprises and organizations in terms of automation of accounting and financial reporting", *Visnyk Berdyans'koho universytetu menedzhmentu i biznesu*, vol. 4 (40), pp. 84—88.
 6. Hnatyshyn, L. Svinous, I. and Protots'ka, T. (2022), "Organization of accounting in the conditions of information and communication technologies", *Visnyk L'vivskoho natsionalnoho universytetu pryrodokorystuvannia. Ekonomika APK*, vol. 29, pp. 21—25.
 7. Svinous, I.V. and Hura, A.M. (2017), "Organizational and economic principles of the formation of informational and consulting support for the sale of products by agricultural enterprises", *Zbirnyk naukovykh prats' Tavrijs'koho derzhavnoho ahrotekhnologichnoho universytetu (ekonomichni nauky)*, vol. 1—2, pp. 97—104.
 8. Klochan, V.V. (2014), "Organizational and economic essence of informational and consulting provision of the agrarian sphere", *Biznes-navigator*, vol. 1, pp. 81—87.
- Стаття надійшла до редакції 27.09.2024 р.*